

Případová studie 9: Integrovaný projekt OPZ+ MAS Horní Pomoraví I.

Abstrakt

Případová studie se zaměřuje na *Integrovaný projekt OPZ+ MAS Horní Pomoraví I.*, který poskytuje komplexní sociální podporu pěti znevýhodněným cílovým skupinám. Zvolené intervence vychází ze strategie místní akční skupiny (MAS), která zahrnuje analýzu potřeb a spolupráci s partnery. Obecně projekt adresuje sociální problémy spojené se sociálním vyloučením, především v severní části území MAS. Projekt zprostředkovává pomoc cílovým skupinám a koordinuje služby poskytované v daném

území. Projekt dále podporuje pokračování již existujících aktivit, jako je potravinová banka nebo senior taxi, které MAS převzala do svého projektu a tím umožnila jejich pokračování. Přidanou hodnotou projektu je jeho komplexita a pokrytí širokého spektra cílových skupin i aktivit s cílem snižovat sociální vyloučení.

Předmět projektu

Projekt adresoval významné problémy území spojené se sociálním vyloučením. V regionu jsou nedostatečné pracovní příležitosti, populace stárne a dochází k vylidňování. Problémy jsou komplexní a týkají se nízkých příjmů a sociální izolace. Projekt je rozdělen na pět souběžných menších aktivit, které cílí na odlišnou cílovou skupinu a směřují k rozdílným výstupům. Příkladem je dostupné zaměstnávání, práce s neformálními pečujícími, služba senior taxi nebo potravinová a materiální pomoc. Společným prvkem těchto aktivit je, že podporují cílové skupiny prostřednictvím komplexní provázané podpory s cílem zlepšit jejich situaci. V rámci projektu probíhá intenzivní spolupráce mezi aktéry, včetně státní správy, MAS, neziskových organizací a sociálních služeb.

MAS Horní Pomoraví a partneři

MAS v rámci evaluovaného projektu spolupracuje s několika partnery, konkrétně s městem Hanušovice a partnerskými organizacemi (Společností Podané ruce, SPOLEČNĚ-JEKHETANE a Charitou Zábřeh). MAS je pevně zakotvena v území a umí komunikovat napříč různými úrovněmi, což se promítlo také do přípravy projektu. V území také fungují pracovní skupiny, kde se řeší problémy napříč obory. Výraznou přidanou hodnotou projektu byla schopnost zapojit celou řadu aktérů a zřídit mezioborový tým.

Projekt byl zacílen na několik cílových skupin, konkrétně se jedná o **neformálně pečující, sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené osoby, osoby s kumulací hendikepů na trhu práce a senioři a osoby se zdravotním postižením**. S některými cílovými skupinami pracuje MAS dlouhodobě, příkladem jsou sociálně slabé rodiny nebo dlouhodobě nezaměstnané osoby. Území MAS je z pohledu výskytu sociálních jevů nehomogenní a problémy, na které projekt reaguje, jsou geograficky rozloženy po celém regionu. MAS aktivně komunikuje s dalšími službami a koordinuje pokrytí poskytování služeb cílové

Spolufinancováno
Evropskou unií

skupině tak, aby nedocházelo k jejich duplikaci. Díky projektu došlo například k následujícím posunům v životě cílových skupin.

		
Zlepšení životní situace díky podpoře soběstačnosti, zlepšování kompetencí a zapojení na trhu práce. Podpora byla zajištěna například skrze multidisciplinární tým a spolupráci se školami.	Zlepšení kompetencí pro péči o blízkou osobu díky podpoře pracovníků MAS, vzdělávání a setkávání pro pečující osoby.	Snížení dopadů sociálního vyloučení nebo izolace díky zajištění přístupu k základním potřebám. Příkladem je větší mobilita díky senior taxi a zajištění základních potravin díky potravinové bance.

Příklad dobré praxe – Komplexní podpora napříč cílovými skupinami

Projekt se svým vymezením zaměřuje na řadu aktivit a cílových skupin. Důraz je kladen na komplexnost podpory a koordinaci místních aktérů. V projektu **působí mezioborový tým**, který se zaměřuje na zacílení podpory v rámci jednotlivých oblastí (např. dluhové poradenství, zaměstnávání) se zaměřením nejen na jednotlivce, ale také jejich rodinu a okolí. Podpora ohrožených osob je nad rámec projektu podpořena také skrze **registrovanou sociální službu MAS sociální poradenství¹**, což je specifické a neobvyklé nastavení. Podporována je také spolupráce se školami a školkami. Významným přínosem je také podpora neformálně pečujících osob, která v území nefungovala a byla složitě dostupná. Velmi pozitivně byli vnímáni pracovníci zaměření na práci s cílovou skupinou.

„Všichni se starají o nemocné, ale o ty, co se o ty nemocní starají, to ne, ti jsou bokem a někdy je to opravdu na bednu. Ta podpora je super, protože ze začátku, když přišel, tak mi hodně pomohl zvednout ho. Teď už je manžel o něco lepší, on ho třeba vezme na vozíčku ven, abych já si mohla něco udělat. Takže je to pro ty pečující velká pomoc. Když mi zůstal ležet, tak jsem z toho byla špatná a nevěděla co, kam se obrátit. Přišel takový anděl.

Součástí je také setkávání, setkáváme se první pondělí v měsíci a je to bezvadné. Člověk zjistí, že na tom není tak špatně, že může být hůř. Chvilí si popovídáme o těch našich problémech, a pak se normálně pobavíme.“

- Zástupce cílové skupiny

¹ Sociální služba Poradna Hanušovice: <https://mashp.cz/dluhova-poradna/>

- ▶ **Podpora komunity a místních vazeb** například skrze regionální značku JESENÍKY originální produkt. MAS se účastní místních akcí a podporuje jejich vznik díky zprostředkovávání vybavení (stanoviště pro děti, stánky). Dále realizuje například příměstské tábory.
- ▶ **Podpora zvyšování dostupnosti služeb** skrze koordinaci místních aktérů a rozvoj mezioborové spolupráce. MAS se snaží také řešit nedostatečné pokrytí území službami (především v severní části) a sama si zaregistrovala sociální službu. Přidanou hodnotou je, že MAS dokáže škálou svých aktivit pracovat s celou rodinou. To pomáhá celkovému zlepšení situace cílové skupiny.
- ▶ Přidanou hodnotou MAS je také **identifikace potřeb napříč regionem, tedy přenos potřeb výš nad jednotlivé individuální subjekty**. Potřeby se prezentují na vyšší úrovni, jako jsou politická setkání a dostávají se tak ke stakeholderům.
- ▶ **MAS bilaterálně spolupracuje s norskou organizací Furim Institute**, se kterou sdílí zkušenosti, metodiky a dobrou praxi při sociální inkluzi dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Z této spolupráce také vznikla příručka Každé dítě má své místo. Mezinárodní spolupráce a předávání znalostí je přidanou hodnotou MAS.

- Pozitivně bylo vnímáno **nastavení projektu** tak, aby dokázal pokrýt specifika regionu a komplex cílových skupin a aktivit. V rámci projektu se podařilo vhodně obsadit pracovní pozice, například v rámci dlouhodobého poradenství nebo neformální péče. Přínosem bylo **zapojení a síťování místních organizací**.
- Volba aktivit a jejich plánování byly opřeny o strategii CLLD, což napomohlo lepšímu nastavení aktivit a vyhovění potřebám území. Díky ukotvení ve strategii jsou služby poskytované cílové skupině efektivně koordinovány, pokrývají potřebné oblasti a zároveň se neduplikují.
- x Částečně se MAS potýkala s **výměnou lidí na projektových pozicích**, což komplikovalo předávání informací. Dále v rámci projektu **odešel jeden z partnerů** (Charita Zábřeh), který měl na starost jednu z klíčových aktivit. Této aktivitě se poté věnoval sociální pracovník MAS.
- x V neposlední řadě se MAS potýkala s **neochotou některých aktérů** (především vedení některých obcí) a počáteční neochotou škol a školek spolupracovat. Spolupráce se podle MAS rozvíjela postupně a plného využití jejího potenciálu bylo dosaženo až po dvou letech. V tomto období MAS aktivně navazovala vztahy se školami – účastnila se jednání, představovala práci týmu a propojení probíhalo i skrze MAP.